

ACORD
ÎNTRE
ROMÂNIA
ȘI
BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA
PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA
RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR

România și Bosnia și Herțegovina denumite în cele ce urmează "Părțile Contractante",

Dorind să extindă și să intensifice cooperarea economică între cele două state pe baza egalității și avantajului reciproc;

Intenționând să creeze și să mențină condiții favorabile pentru creșterea investițiilor investitorilor unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante;

Recunoscând că promovarea și protejarea reciprocă a unor astfel de investiții în baza acestui Acord va conduce la stimularea inițiativei în afaceri și va spori prosperitatea economică a ambelor state;

Au convenit cele ce urmează:

Articolul 1

Definiții

În sensul acestui Acord:

1. Termenul "investiție" va însemna orice fel de activ investit în scopul avantajului economic sau într-un alt scop de afaceri de către un investitor al unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legea și reglementările legale ale acesteia din urmă, și va include în special, dar nu exclusiv:

a) drepturi de proprietate asupra bunurilor mobile și imobile precum și orice alte drepturi reale cum ar fi ipoteeci, garanții sau gajuri și alte drepturi similare;

b) acțiuni, părți sociale sau altă formă de participare la societăți comerciale;

c) drepturi de creanță sau orice alte drepturi privind prestații care au o valoare economică;

d) drepturi de proprietate intelectuală cum sunt drepturi de autor, brevete, desene industriale, procedee tehnice precum și mărci de comerț, goodwill și know-how;

e) concesiuni de afaceri acordate prin lege sau conform unui contract, incluzând concesiuni privind prospectarea, cultivarea, extracția sau exploatarea resurselor naturale.

Nici o modificare ulterioară a formei în care sunt investite sau reinvestite activele nu va afecta caracterul lor de investiții cu condiția ca o astfel de modificare să fie în conformitate cu legile și reglementările legale ale Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a efectuat investiția.

2. Termenul "investitor" va însemna orice persoană fizică sau juridică a unei Părți Contractante care investește pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

a) În ceea ce privește România:

(i) termenul "persoană fizică" va însemna orice persoană fizică care are cetățenia României, în concordanță cu legile sale;

(ii) termenul "persoană juridică" va însemna orice entitate cum ar fi o societate comercială, organizație sau asociație înregistrată sau constituită în conformitate cu legea în vigoare în România și care își are sediul pe teritoriul României.

b) În ceea ce privește Bosnia și Herțegovina:

(i) termenul "persoană fizică" va însemna persoanele fizice al căror statut de cetățeni ai Bosniei și Herțegovinei îl dobândesc conform legii în vigoare în Bosnia și Herțegovina și care își au domiciliul sau locul principal de afaceri în Bosnia și Herțegovina;

(ii) termenul "persoană juridică" va însemna persoanele juridice constituite în concordanță cu legile în vigoare în Bosnia și Herțegovina, care își au sediul înregistrat, managementul central sau locul principal de afaceri pe teritoriul Bosniei și Herțegovinei.

3. Termenul "venit" va însemna o sumă produsă de o investiție și include în special, dar nu exclusiv, profituri, dobânzi, dividende, câștiguri de capital, redevențe și alte onorarii.

4. Termenul "teritoriu" va desemna:

a) în legătură cu România: teritoriul României, inclusiv marea sa teritorială și spațiul aerian de deasupra teritoriului și mării teritoriale asupra cărora România își exercită suveranitatea, precum și zona contiguă, platoul continental și zona economică exclusivă asupra cărora România își exercită jurisdicția, respectiv drepturile suverane în concordanță cu propria sa legislație și cu dreptul internațional, relativ la exploatarea resurselor naturale, biologice și minerale existente în apele mării, pe fundul și în subsolul acestor ape;

b) în legătură cu Bosnia și Herțegovina: întregul teritoriu terestru al Bosniei și Herțegovinei, marea sa teritorială, solul și subsolul și spațiul aerian de deasupra, incluzând orice suprafață maritimă situată dincolo de marea teritorială a Bosniei și Herțegovinei care a fost sau poate fi desemnată în viitor în baza legii Bosniei și Herțegovinei, în concordanță cu dreptul internațional, ca o suprafață în

interiorul căreia Bosnia și Herțegovina își poate exercita drepturi în legătură cu fundul mării și subsolul și resursele naturale.

Articolul 2

Promovarea și protejarea investițiilor

1. Fiecare Parte Contractantă va încuraja și va crea condiții favorabile pentru investitorii celeilalte Părți Contractante pentru a investi capital pe teritoriul său și, în conformitate cu legile și reglementările sale legale, va admite astfel de investiții.

2. Investițiilor investitorilor fiecărei Părți Contractante li se va acorda întotdeauna un tratament just și echitabil și se vor bucura de întreaga protecție și securitate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante. Nici o Parte Contractantă nu va afecta în nici un fel, prin măsuri nerezonabile sau discriminatorii, managementul, întreținerea, folosința, posesia sau înstrăinarea investițiilor de pe teritoriul său ale investitorilor celeilalte Părți Contractante.

Articolul 3

Tratamentul național și al națiunii celei mai favorizate

1. Fiecare Parte Contractantă va acorda pe teritoriul său, investițiilor și veniturilor investitorilor celeilalte Părți Contractante, un tratament, care în orice caz nu va fi mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă investițiilor și veniturilor propriilor săi investitori sau investițiilor și veniturilor investitorilor oricărui stat terț, oricare dintre acestea este mai favorabil investitorilor în cauză.

2. Nici o Parte Contractantă nu va supune, pe teritoriul său, investitorii celeilalte Părți Contractante, cu privire la managementul, întreținerea, folosința, posesia sau înstrăinarea investițiilor lor, la un tratament mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui stat terț, oricare dintre acestea este mai favorabil investitorilor în cauză.

3. Prevederile paragrafelor 1 și 2 ale acestui Articol nu vor fi interpretate ca obligație a unei Părți Contractante de a extinde asupra investitorilor celeilalte Părți Contractante avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu care rezultă din:

a) orice zonă de comerț liber existentă sau viitoare, uniune vamală, uniune economică, organizație economică regională sau alt acord internațional similar, la care Partea Contractantă este sau poate deveni membru;

b) orice acord de evitare a dublei impunerii sau orice alte înțelegeri referitoare în întregime sau în principal la probleme privind impozitarea.

Articolul 4

Despăgubire pentru naționalizare și expropriere

1. Investițiile investitorilor oricărei Părți Contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau supuse unor măsuri având efect echivalent cu naționalizarea sau exproprierea (menționate în continuare "expropriere") pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, decât pentru utilitate publică și conform unei proceduri legale corespunzătoare, pe o bază nediscriminatorie și contra unei despăgubiri prompte, adecvate și efective.

2. Această despăgubire va fi echivalentă cu valoarea de piață a investițiilor afectate imediat înainte de expropriere sau înainte ca exproprierea iminentă să devină cunoscută public, oricare din situații intervine prima. Despăgubirea va include dobânda la o rată comercială normală până la data plății și va fi plătită și transferată, fără întârziere, în țara desemnată de solicitanții în cauză și în valuta țării ale cărei persoane fizice sau juridice sunt aceștia sau în orice valută liber convertibilă acceptată de către solicitanți.

3. Investitorii afectați ai oricărei Părți Contractante vor avea dreptul, în conformitate cu legea Părții Contractante care face exproprierea, la o promptă revizuire, de către o autoritate judiciară sau altă autoritate independentă a acestei Părți Contractante, privind legalitatea exproprierii, procedeul de efectuare a acesteia și evaluarea

investiției, în concordanță cu principiile stabilite la paragraful 1 al acestui Articol.

Articolul 5

Despăgubire pentru pierderi

Investitorilor oricărei Părți Contractante care suferă pierderi incluzând pagube cu privire la investițiile lor de pe teritoriul celeilalte Părți Contractante datorită războiului sau altui conflict armat, revoluției, stării naționale de urgență, revoltei, insurecției sau răscoalei, li se va acorda de către această din urmă Parte Contractantă un tratament, în ceea ce privește restituirea, indemnizația, despăgubirea sau altă modalitate de soluționare, nu mai puțin favorabil decât cel pe care această Parte Contractantă îl acordă propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui stat terț, oricare dintre acestea este mai favorabil investitorilor în cauză.

Articolul 6

Repatrierea investițiilor

1. Fiecare Parte Contractantă va garanta investitorilor celeilalte Părți Contractante transferul liber al plăților în legătură cu investițiile acestora. Aceste transferuri vor include în special, dar nu exclusiv:

- a) capitalul și fondurile suplimentare necesare pentru menținerea și dezvoltarea investiției;
- b) veniturile rezultate din investiție;
- c) fondurile pentru rambursarea împrumuturilor referitoare la o investiție;
- d) sumele rezultate din vânzarea totală sau parțială ori din lichidarea unei investiții;

e) orice despăgubire sau altfel de plată la care se face referire la Articolele 4 și 5 ale acestui Acord;

f) sumele provenite din reglementarea unui diferend relativ la investiții la care se face referire la Articolele 8 și 10 ale acestui Acord;

g) câștigurile sau altfel de remunerație a cetățenilor străini angajați în legătură cu investiția.

2. Transferurile vor fi efectuate fără nici o restricție și fără întârziere nejustificată, într-o valută liber convertibilă la cursul de schimb al principalei piețe pentru tranzacții curente, aplicabil la data transferului.

3. Transferurile vor fi considerate ca fiind făcute "fără întârziere nejustificată" în sensul paragrafului 2 al acestui Articol dacă sunt făcute într-o perioadă normală necesară pentru efectuarea transferurilor. Această perioadă nu va depăși, în nici un caz, trei luni.

4. Părțile Contractante înțeleg să acorde unor astfel de transferuri un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat transferurilor provenite din investițiile efectuate de investitorii oricărui stat tert.

Articolul 7

Subrogare

1. Dacă o Parte Contractantă sau agenția desemnată de ea face o plată legală oricăruia dintre investitorii săi pe baza unei garanții sau unui contract de asigurare împotriva riscurilor necomerciale dată cu privire la o investiție, cealaltă Parte Contractantă va recunoaște, cu toate drepturile sale stabilite în baza Articolului 10 ale acestui Acord, valabilitatea subrogării în favoarea primei Părți Contractante sau agenției sale în orice drept sau titlu deținut de către investitor.

2. Partea Contractantă sau agenția sa care este subrogată în drepturile unui investitor va fi investită, în toate cazurile, cu aceleași drepturi și va avea același tratament ca și cel al investitorului garantat, părțile convenite făcându-se potrivit acestor drepturi.

3. În cazul subrogării așa cum este definită la paragraful 1 al acestui Articol, investitorul nu va solicita sau urmări o creanță decât dacă este autorizat de către Partea Contractantă sau agenția sa să o facă.

Articolul 8

Reglementarea diferendelor între o Parte Contractantă și un investitor al celeilalte Părți Contractante

1. Orice diferend care poate apare între o Parte Contractantă și un investitor al celeilalte Părți Contractante, în legătură cu o investiție de pe teritoriul acelei alte Părți Contractante, va fi reglementat pe cale amiabilă, prin negocieri.

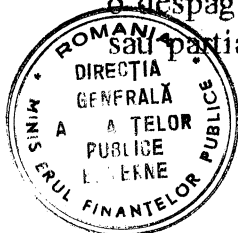
2. Dacă un astfel de diferend nu poate fi reglementat astfel în termen de șase luni de la data cererii de reglementare, investitorul în cauză poate supune diferendul fie:

a) instanței judecătorești sau tribunalului administrativ competent al Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a efectuat investiția; fie

b) unui tribunal arbitral ad-hoc constituit pe baza Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL); fie

c) Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor relative la Investiții (denumit în cele ce urmează "Centrul") pentru conciliere sau arbitraj înființat conform Convenției pentru Reglementarea Diferendelor relative la Investiții între State și Persoane ale altor State deschisă pentru semnare la Washington D.C. la 18 Martie 1965 (denumită în cele ce urmează "Convenția"), în cazul în care ambele Părți Contractante vor fi devenit membre ale Convenției.

3. Partea Contractantă care este parte la diferend nu va invoca niciodată, pe durata procedurilor privind diferendele relative la investiții, ca apărare, imunitatea sa, sau faptul că investitorul a primit o despăgubire în cadrul unui contract de asigurare care acoperă integral sau parțial paguba ori pierderea suferită.

4. Nici o Parte Contractantă nu va urmări pe căi diplomatice vreun diferend supus Centrului decât dacă:

a) Secretarul General al Centrului sau o comisie de conciliere ori un tribunal arbitral, constituit de către acesta, hotărăște că diferendul nu se află sub jurisdicția Centrului; sau

b) cealaltă Parte Contractantă nu reușește să se supună sau să se conformeze vreunei sentințe adoptată de un tribunal arbitral.

5. Sentința arbitrală se va baza pe:

- prevederile prezentului Acord;
- legile Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a efectuat investiția, inclusiv regulile relative la conflictele de legi; și
- regulile și principiile universal acceptate de dreptul internațional.

6. Sentința arbitrală va fi definitivă și obligatorie pentru ambele părți la diferend și va fi executată în conformitate cu legea Părții Contractante în cauză.

Articolul 9

Consultări și schimb de informații

1. Fiecare Parte Contractantă poate să-i propună celeilalte Părți Contractante să înceapă consultări cu privire la orice probleme referitoare la aplicarea sau interpretarea prezentului Acord. Cealaltă Parte Contractantă va întreprinde demersurile necesare pentru ca aceste consultări să aibă loc.

2. La solicitarea oricărei Părți Contractante, va avea loc un schimb de informații cu privire la impactul pe care-l pot avea asupra investițiilor ce fac obiectul acestui Acord, legile, reglementările legale, hotărârile, practicile administrative ori procedurile sau politicile celeilalte Părți Contractante.

Articolul 10

Reglementarea diferendelor între Părțile Contractante

1. Diferendele între Părțile Contractante privind interpretarea sau aplicarea prezentului Acord vor fi reglementate, pe cât posibil, prin consultări și negocieri pe căi diplomatice.

2. Dacă un diferend între Părțile Contractante nu poate fi reglementat astfel într-un termen de șase luni de la data cererii de reglementare, diferendul, la cererea oricărei Părți Contractante va fi supus unui tribunal arbitral format din trei membri.

3. Acest tribunal arbitral va fi constituit pentru fiecare caz în parte în felul următor. În termen de două luni de la data primirii cererii pentru arbitrare, fiecare Parte Contractantă va numi un membru al tribunalului. Acești doi membri vor alege un cetățean al unui stat terț care, cu aprobarea celor două Părți Contractante, va fi numit președintele tribunalului. Președintele va fi numit în termen de două luni de la data numirii celorlalți doi membri.

4. Dacă în termenele specificate la paragraful 3 al acestui Articol numirile necesare nu au fost făcute, fiecare Parte Contractantă, în lipsa oricărei alte înțelegeri, poate să invite Președintele Curții Internaționale de Justiție să facă numirile necesare. Dacă Președintele este un cetățean al vreunei Părți Contractante sau dacă este în orice alt fel împiedicat să-și exercite respectiva funcție, Vicepreședintele va fi invitat să facă numirile necesare. Dacă Vicepreședintele este un cetățean al vreunei Părți Contractante sau dacă este împiedicat, de asemenea, să-și exercite funcția respectivă, membrul Curții Internaționale de Justiție cu cea mai mare funcție, care nu este un cetățean al vreunei Părți Contractante, va fi invitat să facă numirile necesare.

5. Tribunalul arbitral își va adopta hotărârile cu o majoritate de voturi. Aceste hotărâri vor fi definitive și obligatorii pentru ambele Părți Contractante.

6. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile propriului membru al tribunalului și ale reprezentării sale în procedurile arbitrale; cheltuielile pentru președinte și celelalte cheltuieli vor fi suportate în egal de către Părțile Contractante. Tribunalul poate, totuși, să

stabilească prin hotărârea sa, ca o proporție mai mare a cheltuielilor să fie suportată de către una din cele două Părți Contractante, iar hotărârea sa va fi obligatorie pentru ambele Părți Contractante.

7. Tribunalul își va stabili propria procedură.

Articolul 11

Aplicarea altor reguli

Dacă prevederile legii oricărei Părți Contractante sau obligațiile în conformitate cu dreptul internațional existente în prezent sau stabilite ulterior între Părțile Contractante, în plus față de prezentul Acord, conțin reguli, generale sau specifice, care îndreptătesc investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante la un tratament mai favorabil decât cel prevăzut de prezentul Acord, aceste reguli, în măsura în care sunt mai favorabile, vor prevala asupra acestui Acord, atâta timp cât acestea sunt în vigoare.

Articolul 12

Intrare în vigoare, durată și expirare

1. Fiecare Parte Contractantă va notifica celeilalte în scris cu privire la îndeplinirea formalităților interne legale cerute pe teritoriul său pentru intrarea în vigoare a acestui Acord. Prezentul Acord va intra în vigoare la data primirii ultimei dintre cele două notificări.

2. Prezentul Acord va rămâne în vigoare pentru o perioadă de zece ani și va continua să fie în vigoare dacă nu va fi denunțat în conformitate cu paragraful 4 al acestui Articol.

3. Prevederile prezentului Acord se vor aplica viitoarelor investiții efectuate de investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, și, de asemenea, investițiilor existente, în concordanță cu legile Părții Contractante, la data la care prezentul Acord intră în vigoare. Totuși, prevederile acestui Acord nu se vor aplica pretențiilor sau diferendelor provenite din evenimente care s-au

produs, ori pretențiilor sau diferendelor care au fost reglementate înainte de intrarea sa în vigoare.

4. Fiecare Parte Contractantă, prin transmiterea cu un an înainte a unei notificări scrise celeilalte Părți Contractante, poate să denunțe prezentul Acord la sfârșitul perioadei inițiale de zece ani sau în orice moment ulterior.

5. În legătură cu investițiile efectuate sau dobândite înaintea datei de încetare a valabilității prezentului Acord, prevederile tuturor celorlalte Articole ale acestui Acord vor continua să fie în vigoare pentru o perioadă ulterioară de zece ani de la respectiva dată a încetării valabilității.

6. Prezentul Acord poate fi amendat pe baza unei înțelegeri scrise între Părțile Contractante. Orice amendament va intra în vigoare în baza aceleiași proceduri cerute pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord.

7. Prezentul Acord se va aplica indiferent dacă Părțile Contractante au sau nu relații diplomatice ori consulare.

Drept pentru care, subsemnații, pe deplin autorizați au semnat acest Acord.

Semnat în două exemplare originale la Sarajevo în ziua de 20.02.2004, fiecare în limbile română, bosniacă /croată /sârbă, și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul unor divergențe în interpretare, textul în limba engleză va prevala.

PENTRU
ROMÂNIA

Mircea Geoana

MIRCEA GEOANA

MINISTRUL AFACERILOR

EXTERNE

PENTRU
BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

Mirsad Kurtovici

MIRSAD KURTOVICI

MINISTRUL COMERTULUI EXTERIOR SI

RELATIILOR ECONOMICE

originalul
DIRECTOR GENERAL ADJUNCT,
AURA GERBANU

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului între
România și Bosnia și Herțegovina privind promovarea și
protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la
Sarajevo la 20 februarie 2001**

Analizând proiectul de **Lege pentru ratificarea Acordului între România și Bosnia și Herțegovina privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, semnat la Sarajevo la 20 februarie 2001**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.77 din 28.05.2001,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. La art.1 pct.4 semnalăm că definiția termenului de “**teritoriu**” al României este diferită de cea inclusă în acordurile similare încheiate de țara noastră în ultimii ani, deoarece prevede că în zona contiguă, platoul continental și zona economică exclusivă, suveranitatea și jurisdicția s-ar exercita numai cu privire la “exploatarea resurselor naturale, biologice și minerale existente în apele mării, pe fundul și în subsolul acestor ape”. Desigur, suveranitatea și jurisdicția României asupra zonelor respective nu se poate limita numai la aceste aspecte.

În același timp, referitor la definiția teritoriului Bosniei și Herțegovina, semnalăm că aceasta este mult mai largă decât definiția

teritoriului României, pentru că se referă la “**orice suprafață maritimă** situată dincolo de marea teritorială a Bosniei și Herțegovina care a fost și poate fi desemnată în viitor ...”, nu numai la “zona contiguă, platoul continental și zona economică exclusivă”, care sunt arealuri precis definite de dreptul internațional.

Ar fi fost normal ca într-un astfel de acord, definițiile să fie identice sau asemănătoare (să aibă aceeași cuprindere).

2. La art.8 pct.4, formularea “... **nu va urmări pe căi diplomatice** vreun diferend ...” este imprecisă și inadecvată, deoarece, în contextul Acordului, “a urmări” înseamnă a recurge la justiție sau la arbitraj, procedură care nu e similară cu recurgerea la căi diplomatice.

3. În ceea ce privește posibilitatea **denunțării** Acordului (art.12 pct.4), menționăm faptul că această modalitate de a pune capăt valabilității unei înțelegeri între state intervine doar pentru motive foarte serioase (o deteriorare semnificativă a relațiilor bilaterale) și urmărește **încetarea imediată** sau într-un timp cât mai scurt posibil a valabilității înțelegerii respective. Or, la pct.5 se prevede că, după denunțare, Acordul va continua “să fie în vigoare pentru o perioadă ulterioară de **zece ani**”, soluție care nu ține seama de semnificația termenului “denunțare”.

Semnalăm că în unele acorduri similare încheiate de România, se prevede că acestea “vor continua să fie în vigoare până la expirarea unui termen de 12 luni de la data la care oricare Parte Contractantă va notifica în scris celeilalte Părții Contractante despre încetarea valabilității ...” și că, **în privința investițiilor efectuate** în timpul valabilității acordurilor, prevederilor acestora vor continua să fie valabile pentru o perioadă de **10 ani de la data expirării**.

4. Prevederea de la art.12 pct.7 este superfluă, pentru că un acord internațional are o existență proprie, motiv pentru care este evident că el se aplică indiferent dacă Părțile Contractante au sau nu relații diplomatice sau consulare.

5. Referitor la clauza finală, ar fi fost preferabilă formularea consacrată de practica noastră convențională și anume:

“Semnat la Sarajevo, la 20 februarie 2001, în două exemplare originale, fiecare în limbile ...”.

6. Unele texte ale Acordului nu sunt suficient de precise, probabil datorită unei traduceri inadecvate din limba engleză. În acest sens menționăm:

-la art.1 pct.2 lit.a (i) ar fi trebuit să se spună "... orice persoană fizică având cetățenia română, în conformitate cu legile României".

-la art.12 pct.1, în loc de "... îndeplinirea **formalităților** interne legale cerute pe teritoriul său ..." ar fi trebuit să se spună "... îndeplinirea **procedurilor** interne cerute de legile sale", pentru că, în context, nu este vorba despre **formalități**, ci despre anumite **proceduri interne** care trebuie îndeplinite în vederea intrării în vigoare a Acordului.

p. PRESEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 487/29.05.2001